

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет – Дизайн середовища
Кафедра – Архітектури
Галузь знань – 19 «Архітектура та будівництво»
Спеціальність – 191 «Архітектура та містобудування»

Рівень вищої освіти – 1-й освітньо-професійний
Рік навчання – 1
Вид дисципліни – Нормативна, з циклу професійної підготовки
Семестри – 2

КОЛЬОРОЗНАВСТВО

Семестр 2
(весняний, 1 курс, 2023 - 2024 н. р.)

Викладач	Ігнат'єва Наталія Вікторівна, доцент, PhD (канд. архітектури)
E-mail	ignatyeva.nataliya@ksada.org
Заняття	весняний семестр за розкладом
Консультації	за домовленістю, тел. +380506152261, Telegram
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8
Телефон навчання)	+380577060419 (факультет Аудіовізуального мистецтва та заочного

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронне листування у Telegram та в електронній пошті. Умови листування: 1) на початку листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни («Кольорознавство»); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf*. Роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача чи в Telegram. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються в узгоджені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Папір А3, картон, акварель, гуаш, акрилові фарби, пензлі, графітні олівці, кольорові олівці, лінери, фломастери, пастель. Планшет 40 x 60.
Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, смартфон) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета курсу «Кольорознавство» – формування у студентів чіткого уявлення про функції та властивості кольору в архітектурній композиції, методи та принципи колірної гармонізації

архітектурних просторів, визначення специфічних особливостей та законів побудови колористичних палітр, які повинні сприяти створенню комфортного колірного середовища для життєдіяльності людини.

Основними завданнями курсу є:

1. Розкрити сутність кольору як фактора природи та сприйняття.
2. Розглянути особливості та напрями науки про колір.
3. Визначити закономірності та фактори формування певних колірних палітр предметно-просторового середовища протягом історії людства.
4. Розглянути естетичну, інформаційну, символічну, формоутворюючу, тектонічну та інші функції кольору в архітектурній композиції.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- закони кольорової гармонії, закономірності побудови гармонійних кольорових палітр;
- функції кольору в архітектурній композиції;
- історію розвитку науки про колір та сучасні світові тенденції в кольорознавстві;
- фактори, що формують кольорові палітри певних регіонів світу протягом розвитку суспільства, науки про колір та тенденцій в архітектурі та художній культурі.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування колірного рішення предметно-просторового середовища, застосовувати принципи теорії гармонії, фахову термінологію.
- грамотно відображати творчі задуми та створювати художні образи на високому професійному рівні за допомогою функцій кольору;
- користуватись набутими знаннями у створенні комфортного архітектурного середовища.

КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

Загальні компетентності:

- ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.
- СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.
- СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.
- СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.
- СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.
- СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів.
- СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проектування.

Програмні результати навчання:

- ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проектуванні.
- ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проектуванні.
- ПР14. Обирати раціональні архітектурні рішення на основі аналізу ефективності конструктивних, інженерно-технічних систем, будівельних матеріалів і виробів, декоративно-

оздоблювальних матеріалів.

ПР16. Розуміти соціально-економічні, екологічні, етичні й естетичні наслідки пропонованих рішень у сфері містобудування та архітектури.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

«Кольорознавство» – одна з дисциплін професійної та практичної підготовки, яка сприяє розвитку у студентів колористичного мислення, вивчає систему фізіологічних, психологічних, знакових, естетичних, формоутворюючих та ін. властивостей кольору, закономірності колористичної гармонії, аналізує структуру, функції та фактори формування колористичних палітр предметно-просторового середовища протягом розвитку людства та сучасні тенденції використання кольору в архітектурній композиції.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається студентами 1-ого курсу (3 кредита ECTS, 90 годин: 45 годин – практичні заняття. 45 годин - самостійна робота)

Тема	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
2 семестр				
Кольорознавство				
Змістовий модуль 1. Кольорова гармонія, властивості кольору в архітектурній композиції				
Завдання 1. Види кольорової гармонії	9	Опанувати закони кольорової гармонії, принципи її структури та побудови	Кольорові рисунки-зразки видів кольорової гармонії на основі створеної студентом довільної композиції з геометричних фігур	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь опанування законів кольорової гармонії, її структури та побудови
Завдання 2. Формоутворююча властивість кольору	6	Опанувати закономірності та принципи формоутворюючої властивості кольору	Ахроматичний макет з паперу на основі створеної студентом композиції з кольорових геометричних фігур, з використанням властивості кольору створювати ілюзію наближення та віддалення певної кольорової плями	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь розуміння та навичок використання конкретної дії формоутворюючої властивості кольору в архітектурній композиції
Завдання 3. Символічна та емоційна властивості кольору	6	Опанувати закономірності та принципи символічної та емоційної властивостей кольору	Кольорові рисунки на основі створеної студентом довільної композиції з геометричних фігур чи плям	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь розуміння та навичок використання конкретної дії символічної та емоційної властивостей кольору в архітектурній композиції
Всього у змістовому модулі:	21			
Змістовий модуль 2. Колір в архітектурі				
Завдання 4. Колористика етнічної, національної та стильової архітектури	12	Опанувати закономірності структури та побудови етнічних, національних та стильових палітр архітектури певного регіону світу та історичного періоду	Кольоровий рисунок фасаду архітектурної споруди певного регіону світу та історичного періоду з використанням кольорової палітри, притаманної цьому регіону та	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь опанування знань з історії світової архітектурної колористики

			історичному періоду розвитку архітектури	
Завдання 5. Колір в сучасній архітектурі	12	Опанувати застосування функції кольору та законів кольорової гармонії в об'єктах сучасної архітектури	Кольоровий рисунок фасаду об'єкту сучасної архітектури (невизначено за формою) з використанням функцій кольору та законів кольорової гармонії	Оцінюється ритмічність роботи здобувача вищої освіти, ступінь опанування прийомів та засобів використання кольору в сучасній архітектурі, ступінь покращення комфортності сприйняття об'єкту сучасної архітектури та підвищення виразності архітектурного образу
Всього у змістовому модулі:	24			
Разом:	45			

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни «Кольорознавство» на 1 курсі передбачає засвоєння здобувачами законів колористичної гармонії, принципів властивостей кольору в архітектурній композиції, застосування цих навичок в створенні колористики художніх образів сучасної архітектури, що відрізняються високою художньою культурою, неповторністю, грамотністю застосування кольору, необхідними для успішного створення комфортного предметно-просторового середовища в подальшій архітектурній практиці.

Для забезпечення послідовного підвищення професійної компетентності здобувачів вводяться завдання, що ускладнюються протягом семестру. Завдання дисципліни спрямовані на розвиток у здобувачів художньої уяви, вміння користуватися властивостями кольору, законами кольорової гармонії, здатності до оперативного реагування на запропоноване творче завдання.

Самостійна робота студентів організована таким чином: студенти отримують завдання, вивчають постанову проблеми, мету завдання, об'єкти зображення, здійснюють пошук додаткової візуальної інформації за завданнями дисципліни та її аналіз. Під час індивідуального консультування та обговорення у групі кожен здобувач визначається з композицією, кольоровою гамою, матеріалами та техніками, за допомогою яких він буде працювати.

Практичні заняття проводяться у формі колективної та індивідуальної бесід викладача зі здобувачами, які до кожного заняття готують власні матеріали за певною темою та стадією роботи.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи та виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ЕСТ S	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ЕСТ S
відмінно	90–100	A	A++ 98–100	задовільно	64–74	D
			A+ 95–97			
			A 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами, попередженням викладача та інформуванням деканату), а також запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання теми (виконання практичних завдань курсу) відбувається неодмінно в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких причин.

Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.

ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – копіювання чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно [положенню «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв»](https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf) <https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrainy/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>; <https://saiup.org.ua/novvny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ КУРСУ (за розкладом весняного семестру 2023-2024 н. р.)

Дата	№	Тема	Вид Заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
2 семестр							
Змістовий модуль 1. Кольорова гармонія, властивості кольору в архітектурній композиції							
<u>1-3 тиж-день</u>	1	Види кольорової гармонії	практ	Кольорові рисунки-зразки видів кольорової гармонії	<u>9</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів
<u>4-5 тиж-день</u>	2	Формоутворююча властивість кольору	практ	Ахроматичний макет з паперу на основі створеної студентом композиції з кольорових геометричних фігур	<u>6</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів.
<u>6-7 тиж-день</u>	3	Символична та емоційна властивості кольору	практ	Кольорові рисунки на основі створеної студентом довільної композиції з геометричних фігур чи плям	<u>6</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів. Загальний перегляд та оцінювання змістового модулю
				У змістовому модулі:	<u>21</u>		<u>50 балів</u>
Змістовий модуль 2. . Колір в архітектурі							
<u>8-11 тиж-день</u>	4	Колористика етнічної, національної та стильової архітектури	практ	Кольоровий рисунок фасаду архітектурної споруди певного регіону світу та історичного періоду з використанням відповідної кольорової палітри	<u>12</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів

<u>12-15</u> тиж- день	5	Колір в сучасній архітектурі		Кольоровий рисунок фасаду об'єкту сучасної архітектури (невразного за формою) з використанням функцій кольору та законів кольорової гармонії	<u>12</u>	поточний контроль	Обговорення у групі та індивідуальні консультації здобувачів. Загальний перегляд та оцінювання змістового модулю
				У змістовому модулі:	<u>24</u>		50 балів
				Разом:	<u>45</u>		100 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
A	50	50	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, надав додаткові матеріали та приклади за темою завдання, аналіз зібраного матеріалу проведено логічно, системно та ґрунтовно. Робота виконана на високому зображувальному рівні.
A	48-49	48-49	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, надав додаткові матеріали за темою завдання. Робота виконана на високому зображувальному рівні.
A	45-47	45-47	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, подача матеріалу на високому зображувальному рівні.
B	41-44	41-44	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Робота виконана на високому зображувальному рівні, до роботи є незначні зауваження.
C	37-40	37-40	Здобувач в повному обсязі опанував матеріал завдання. Робота виконана на доброму зображувальному рівні, але здобувач зробив значні помилки.
D	32-36	32-36	Здобувач не в повному обсязі опанував матеріал завдання, робота виконана на задовільному зображувальному рівні із значними недоліками.
E	30-31	30-31	Здобувач в недостатньому обсязі опанував матеріал завдання, виконана робота має багато значних недоліків (невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
FX	17-29	17-29	Здобувач не опанував матеріал завдання. Робота не відповідає завданню. Пропуск рубіжного контролю.
F	1-16	1-16	Пропуск рубіжного контролю.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ у 2-му семестрі

Змістовий модуль	№ теми, завдання	Форма звітності	Бали
1	2	3	4
2 семестр			
Модуль 1			
1	Завдання 1	Поточний контроль	0–20
	Завдання 2	Поточний контроль	0–20
	Завдання 3	Поточний контроль	0–10
Загальна кількість балів за Модуль 1			0–50

Модуль 2			
2	Завдання 4	Поточний контроль	0–20
	Завдання 5	Поточний контроль	0–30
Загальна кількість балів за Модуль 2			0–50
Загальна кількість балів за 1 семестр		Екзаменаційний перегляд	0–100

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за

- активність здобувача під час практичних занять (до 3 балів);
- перевиконня завдань з кількості та якості робіт (до 3 балів);
- виступ на конференції або публікація статті за темою дослідження в межах дисципліни (до 4 балів).

Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- 1 Блумквіст Г. Натхнення кольором. Київ: ArtHuss, 2021. 208 с.
- 2 Ігнат'єва Н.В. Архітектор - колорист: професія майбутнього. Актуальні наукові дослідження в сучасному світі. Переяслав- Хмельницький, 2019.- Вип. 5 (49), ч.8. С.126-136.
- 3 Лотошинська Н. Д., Івахів О.В. Теорія кольору та кольороутворення: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
- 4 Печенюк Т. Кольорознавство: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 204 с.
- 5 Прищенко С. Кольорознавство. К.: Кондор, 2018. 436 с.
- 6 Прокопович Т. Основи кольорознавства: навч. посіб. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2016. 124 с.

Додаткова:

- 1 Ігнат'єва Н.В. Структура та функції колористики предметно-просторового середовища (регіональні особливості): дис. канд. арх.: 18.00.01/ ХДТУБА. Харків. 2002. 204 с.
- 2 Кравець В.Й. Колористичне формоутворення в архітектурі. Х.: «Вища школа», 1987. 132 с.
- 3 Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», 2019. 91 с.

Інтернет-ресурси:

- 1 Бібліотека українських підручників: веб-сайт. URL: <http://pidruchniki.ws/>
- 2 Державна науково-технічна бібліотека України: веб-сайт. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/>
- 3 Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- 4 Національний художній музей України. URL: <https://namuseum.business.site/#gallery>